

<https://helda.helsinki.fi>

Kirkko-opin näkökulma diakoniaan : Stephanie Dietrich, Knud Jørgensen, Kari Karsrud Korslien & Kjell Nordstokke (toim.)
The Diaconal Church. Oxford: Regnum Books. 2019. 272 s. [Kirja-arvostelu]

Vähäkangas, Auli

2019-12-09

Vähäkangas , A 2019 , ' Kirkko-opin näkökulma diakoniaan : Stephanie Dietrich, Knud Jørgensen, Kari Karsrud Korslien & Kjell Nordstokke (toim.) The Diaconal Church. Oxford: Regnum Books. 2019. 272 s. [Kirja-arvostelu] ' , Diakonian tutkimus , Nro 2 , Sivut 74-76 .

<http://hdl.handle.net/10138/318186>

unspecified
publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Kirkko-opin näkökulma diakoniaan

Stephanie Dietrich, Knud Jørgensen, Kari Karsrud Korslien & Kjell Nordstokke (toim.)

The Diaconal Church. Oxford: Regnum Books. 2019. 272 s.

Diakonia-oppikirjasarjan kolmas osa käsittelee diakoniaa kirkko-opista eli ekklesiologiasta käsin. Sarjan ensimmäinen osa oli vuonna 2014 julkaistu johdanto diakoniaan ja vuonna 2016 julkaistu toinen osa käsittelee diakoniaa sukupuolen näkökulmasta. Kuten aikaisemmatkin sarjan osat, uusin julkaisu on artikkelikokoelma, jossa on useita kirjoittajia. Toimittajien ydinjoukon muodostavat oslolaisen VID-yliopiston (entinen Diakonhjemmet) opettajat Stephanie Dietrichin johdolla. Suurin osa kirjoittajista tulee luterilaisesta taustasta, joukossa on myös muista protestanttisista traditioista tulevia sekä pari roomalaiskatolista kirjoittajaa. Kirjoittajissa on sekä akateemisia tutkijoita että käytännön työtä tekeviä kokeneita ammattilaisia.

Kirjan johdanto määrittää lyhyesti, miten diakonia-käsite ymmärretään ja miten sitä tullaan kirjassa käyttämään. Määrittämyksen yhteydessä viitataan Norjan kirkon määrittämiseen, joka kertoo diakonian olevan kirkon palvelutehtävä. Kirkkojen maailmanneuvosto puolestaan määrittä diakonian jakamisen, parantamisen (healing) ja tunnustamisen kautta vuonna 1983 pidetyssä Vancouverin yleiskokouksessa. Johdantoa edeltävässä esipuheessa Luterilaisen maailmanliiton pääsihteeri, Martin Junge, täydentää johdannon määrittämiä sanomalla, että diakonia on kirkon todellinen olemus. Tämä Jungen esittämä määrittäminen on tärkeä diakoniseen kirkkoon kirkko-opin näkökulmasta.

Kirja sisältää kolme pääosiota, joista ensimmäinen käsittelee diakonista kirkkoa teologiasta käsin. Tämän osion luvut sisältävät analyysiä muuttuvasta ekklesiologiasta, diakonisen kirkkokäsityksen historiallisesta taustasta ja kirkko-käsitteiden taustoista Uudessa testamentissa. Tämän lisäksi teologisessa

osiossa käsitellään kastetta ja ehtoollista diakonisen kirkon itseymmärryksessä. Osion päättää brasilialaisen Wanda Deifeltin luku marginaalissa olevien ekklesiologiasta. Deifelt korostaa eri syistä marginaalissa olevien ihmisten olevan tärkeä osa diakonista kirkkoa.

Toisen osan otsikko ”Lähetettynä maailmaan” sisältää suomalaisen diakoniantutkimuksen näkökulmasta yllättävän vahvan missiologisen korostuksen diakonia-alan oppikirjassa. Kirjoittajakunnalla ja myös julkaisijan taustayhteisöllä, Oxford Centre for Mission Studies, on selkeän missiologinen tausta. Tämän osion ensimmäinen luvun kirjoittaja, tanskalaisyyntyinen, Knud Jørgensen on myös kirjan yksi toimittajista. Jørgensen on linkki julkaisijaan ja hän oli myös toimittamassa kahta edellistä osiota. Jørgensenin luku käsittelee kirkon holistista missiota, jossa sisälähetyksellä, joka hänen melko perinteisen määritelmänsä mukaan sisältää diakonian ja evankelioinnin, on oma tärkeä roolinsa. Tämän aloitusluvun lisäksi osio sisältää analyysiä erilaisista ekklesiologisista dokumenteista ja niiden vaikutuksesta diakonisen kirkon ymmärryksessä. Tämän lisäksi esitellään convivialityn eli yhdessä elämisen taidon käsite ja analysoidaan kirkkoa tunnustuksen tilana norjalaisen seurakunnan diakoniatyön kautta.

Kirjan kolmas osio sisältää kontekstuaalista reflektiota diakonisesta kirkosta. Tämä osio on melko epämääräinen sekoitus tapausraportteja eri konteksteista ja kirkkoperinteistä sekä analyysiä diakoniasta johtajuuden ja toiminnan kautta, mutta ei sisällä yhdistävää kontekstuaalisen teologian ymmärrystä. Yhdistävänä tekijänä tämän osion luvuissa on, toisen osion missiologisesta korostuksesta poiketen, ajatus sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta diakonian ytimenä.

Kirjaa oli mukava lukea, mutta jos en olisi tuntenut useiden kirjoittajien aikaisempia tekstejä aiheista tai jos en olisi tuntenut analyysin kohteena olevia dokumentteja ja konteksteja, olisi lukeminen ollut haasteellista. Ensimmäinen teologisia taustoja kartoittava osio on selkeä oma kokonaisuutensa ja mielestäni kirjan ehdottomasti parasta antia, mutta toisen ja kolmannen osan jako ei ole kovinkaan toimiva. Kirjan luvut ovat ilmeisesti pyydettyjä lukuja, ainakaan johdannossa ei kerrota, että taustalla olisi ollut aihetta käsitellyttä konferenssia tai avointa kirjoituspyyntöä. Kirjan toimitusvaiheessa olisi ollut hyödyllistä pyytää kirjoittajia fokusoimaan tarkemmin diakoniseen kirkkoon ekklesiologian näkökulmasta.

Nimitän kirjaa oppikirjaksi, koska sitä se on kirjoituksen yleisluontoisen näkökulman ja tason perusteella. Ollakseen varteenotettava tutkimus diakonian teologiasta kirkko-opin näkökulmasta, tulisi kirjan analyysin mennä paljon nykyistä syvemmälle ja aihepiirin olla selkeästi fokuoituneempi. Peruskurssikirjaksi ajattelen, että kirja on haastava ja se sopisikin paremmin kandidivaiheen loppupuolelle tai maisteriopintoihin. Lukijalta vaaditaan diakonian ja systemaattisen teologian sekä vielä missiologian perusteiden tunte-
musta, jotta hän pysyy eri teemoissa mukana.

Auli Vähäkangas